

Kannabis vie heikolle jälle

Kannabiksen vaaroista kiistellään jatkuvasti. Kiihtymystä herättää se, onko pilven polttaminen se portti, joka avaa tien vahvempien huumeiden käyttöön. Tämä ns. porttiteoria on saanut osakseen kovaa kritiikkiä. Ehkä siksi, että se on ymmärretty väärin.

Kyse ei ole siitä, että kannabiksen käyttäjä alkaisi automaattisesti käyttää myös muita huumeita. Kyse on siitä, että riski suurenee. Kyseessä ei myöskään ole teoria vaan empiirinen havainto. Riskin suureneminen on havaittu monissa tutkimuksissa ja havaintoja on pitkälti ajalta. Löytyy myös muutama tutkimus, jossa riskin ei ole havaittu muuttuneen. Mutta muutama musta joutsen ei kumoa sitä, etteivätkö useimmat joutsenet

olisi valkoisia. Ei myöskään se, että muutama pilven veikko pidättäytyy muista päihteistä merkitse sitä, ettei vaara suurenisi keskimäärin koko hampua käyttävän heimon keskuudessa. Sitä paitsi riskin suurenemista ei välttämättä havaita, jos tutkimus perustuu kahden ajankohdan vertailuun ja niiden välinen aika valitaan sattumalta epäonnisesti. Siksi on kiinnostavaa tutustua uuteen australialaiseen tutkimukseen, jossa samaa nuorten joukkoa seurattiin 15-vuotiaasta 29-vuotiaaksi ja jolta päihdetiedot kerättiin peräti kuudesti (Swift ym. *J Epidemiol Community Health* 2011, julkaistu verkossa 19.7.2011).

Ne, jotka eivät koskaan käyttäneet kannabista, ryhtyivät muita harvemmin käyttämään muita päihteitä –

tupakkaa, amfetamiinia, ekstaasia, kokaiinia tai kohtuuttomasti alkoholia. Kerran viikossa tai useammin kannabista pössäytelleiden joukossa muiden päihteiden käyttö kaksin-kolminkertaistui kannabista käyttämättömiin verrattuna. Päivittäin pilvessä olleilla tupakointi oli vastaavasti kuusi kertaa yleisempää. Jos oli ryhtynyt muihin päihteisiin, niistä irti pääseminen onnistui harvemmin kannabiksen käyttäjiltä kuin ei-käyttäjiltä. Nämä havainnot on hyvä muistaa, kun keskustellaan siitä, miten paljon tai vähän haittaa kannabiksesta on. Portin sijasta parempi vertaus voisi olla, että kannabis vie heikolle jälle. ■ KP